

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9 szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petítorsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

A nyitrai káptalan kitüntetése.

A nyitrai káptalannak két tagját, Czeizel Gábor apátkanonok és Vagner József prépost-kanonok urakat ő szentsége házi praelátusaivá nevezte ki. Az értesítés Rómából jul. 22-én érkezett meg, míg a püspök ur ő mlga a hivatalos okmányokat aug. 4-én küldötte meg a kitüntetteknek.

Ritkán okozott oly osztatlan tetszést valamely kinevezés, mint éppen e kettős. Máskor — hiába, emberek vagyunk — ha distinctió ér valakit, a közönség egy részében, mondjuk jelentékenyen kisebb részében, megindul a kritika, talán itt-ott elárulja magát az irigység is az ő fakó színével. Most nem volt ebből semmi. Mindenki úgy beszélt fölé, mintha szive sugallatát látta volna teljesedni; mintha régi vágya nyert volna kielégítést. Az emberek úgy vették, mintha e kinevezésben kiki saját magát látná kitüntetve.

Ilyennek szeretem én a decoratiót. Mikor szilárd alapon álló jellemet ékesít, akkor diszt kölcsönöz annak a kinek szánták, míg ellenkezőleg: ha süppedékes, ingoványos talajon állókra helyezik, nemcsak ezeket nyomja le erkölcsi súlyával, hanem maga is lealacsonyodik.

Manapság, mikor a kitüntetés az ér-

demnek nem jutalma, hanem gyakran *célja*, sőt nem egyszer az érdem hiányának a pótléka szokott lenni: kétszeres örömmel üdvözljük a pápai leiratot. Az nem a két praelatus urnak a személyes ügye csupán, hanem közkincese, erkölcsi osztályrésze mindazoknak, akik egy eszményi célért küzdenek, s a kik egy eszményi törekvésnek ideális megkoszorúzását látják benne.

Nem jár a kitüntetéssel semmi; csak az egyház feje, ki egykor grófi, hercegi, sőt királyi címeket is adományozott, felveszi őket házi főpapjainak sorába, melyet a társadalmi szokás méltóságos címmel illet. Anyagi előnnyel nincsen összekötve. — Minek? — Hiszen a két praelatus úr azt is, amijök van, másnak, szegényeknek, szükölködőknek adják. Legfőlebb ezek nyerhetnének vele, ők maguk nem.

»Máskor, mikor valakit kitüntetés ér, — mondá Dudek dr. a kitüntetettek egyikéhez intézett üdvözlő beszédében, — az emberek összenéznek, keresik az okát. Mért? Hogyan? — Itt nem keresi senki, mert az érdem nyilvánvaló, s kidomborodik egész plaszticitásában. — A pápai leirat jelen esetben a közvéleménynek, a népszavazatnak csak formai elismerése, jóváhagyása inkább.

Érdekes, hogy a két főpap nem tar-

tozik a merev, exclusiv irányhoz. Politikai külső szereplésök legalább az utóbbi időben kevésbé zajos; mindazáltal mindenkor oly határozott, hogy sem bennünket, sem ellenteleinket nem hagytak soha egy pillanatra sem ez iránt kétségben. A fiatal kornak tüzet náluk az érett kor megfontoló higgadsága pótolja, ami természetes, még az ellenfél előtt is tiszteletet ébreszt, különösen, ha az oly önzetlen, zajtalan jótékonyssággal, széles látkörű műveltséggel, s mindenek felett oly példás szeplőtelen papi étellel van párosulva, mint a nyitrai káptalan ezen két praelatusában található.

E sorok irásánál megnyugtató a tudat, hogy tudja mindenki, hogy nem hizelgünk; tudja kiki, hogy lapunk igénytelen szava semmi közösségben sem áll azon konvencionális magasztalásokkal, minők a »főlkelő napot« rendesen kísérik szokták. Nem hányjuk szemükre, mi mindent tettek, mert visszavonult szerénységökben bizonyára nem azért tették, hogy azt itt nyilvánosan nyugtázzuk, s mert nincs is szükség arra, hogy felhívjuk reájuk a közvélemény figyelmét. Az ugy is osztatlan tisztelettel kíséri.

A közvéleményt félre lehet vezetni egy időre; el lehet vele hitetni egy darabig, hogy az erény bűn, a bűn meg-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

A chiemseei kastély.

Írta: **Mittuch József.**

Igaz megilletődéssel álltam a starnbergi tó árnyas partján emelkedő kápolna előtt, mely egyszerűségében, fénylő alabastrom márványával, ragyogó kupola formájával lebilincselte lelkemet. A gyászos sorsu, nemes műzlesű II. Lajos bajor király szomorú emlékének szentelte a kegyeles bajor nép. Örök, fenkölt emlékének emelte azon helyen, hol a hosszan tartó tragédia véget ért. Végig mértem tekintetemmel a fodros, hullámzó habokat — s lelki szemeim előtt elvonult a mesének is beillő szomorujáték, mely könyekre fakasztja az érzékeny lelket.

Hol volt, hol nem volt... volt egyszer egy király, ki pazar, mesés építkezéseivel majd tönkretette kicsike országát... Nem birta tovább sem az ő, sem az ország zsebe. Összebujtak a nép vénei, s úgy látták, hogy meghibbant a király esze, hogy sötétség borul főségesen nagyokra törő lelkére. Kirántották alóla a királyi trónust s elkülönítették a bergi kastélyba, hogy ott az üdítő arnyu lombsátrak alatt, a titkos meséket

regelő starnbergi tó csacsogó, csobogó hangjainál tovább építse megkezdett tündéri fellegvárát.

1886. jun. 13-án, épen piros pünkösöd napján, midőn a leáldozó nap utolsó sugárkévéit vetette a tó tükrére, fölkerekedett az állítólagosan törött lelkű király dr. Gudden megfigyelő orvosával, ki visszautasított minden kíséretet, csónakba ült, hogy az evezők útemes csapásai mellett gondolata elkalandozzék messze a chiemseei tündérlak felé, hol az örült elme ragyogó tervei megtestesültek.

Többet nem tudni, csak annyit még, hogy pár óra mulva hosszas keresés után megtalálták a habokon úszó tetemetek... Mindkettő testén a birkózás nyomait lehetett megalapítani. Hogyan, miként történt, nem mondhatja senki... csak az alábukó nap s a csevegő habok voltak tanúi a titokzatos, végső tusának.

Azon a helyen, honnan a szerencsétlen király elindult utolsó útjára, emelkedik az emlékkápolna s a haragos-zöld háttérből kikandikáló fehér falak megelevenítik a bolyongó utas lelkében mindama emlékeket, melyek e gyászos történethez fűződnek — s önkéntelenül is megcsillan a szempilláján egy titkos csöpp, mely a gyászos véget ért király szellemének szól.

Ő volt a mesés, pazar fényvel berendezett

chiemseei kastélynak megalkotója. Annak a tündérlaknak, mely mondhatni páratlan a maga nemében, melylyel némiképp csak a versaillesi vetekedhetik.

Vágyva vágytam megnézni az örültnek mondott elmében megfogamzott tervek művészi megvalósítását. A Chiemseenek, vagy mint a bajorok nemes önérettel mondják, a bajor tenger Herrenwörth szigetének egészen a tó hullámaiba alanyuló őserdővel koszoruzott dombján emelkedik a hatalmas arányokban kiépített kastély.

Építését megelőzték hosszas tanulmányok, melyeket részint maga II. Lajos, részint udvari építész Versaillesben és Párisban végzett. Innen ered, dacára az utánzatnak, mégis összhangzó eredetisége.

1878-ban tették az első kapavágást s ezen időtől kezdve száz és száz munkás sürgött-forgott az egyébként magányos helyen, mely épen ugy tetszik ezen szent magányával, halotti csöndjével tudott hatni olyannyira II. Lajos lelkére, hogy ezt válaszsza álmai megvalósításához.

Az összes anyagot hajókon szállították s így a sokszoros föl-le s átrakások mesésen emelték a költségeket. Magának a dombnak egyenlítése, a vízmosások, szakadékok feltöltése tetemes összeget emésztett föl, míg 1878. május 21-én az

erény: de ha az éveken, hosszú évtizedeken keresztül megfigyel, és megfigyelésének tárgya évtizedeken, egy egész emberöltőn át mindig bizonyos nemes elvek szerint, tekintet nélkül a külső változó körülményekre, szabályozza összes tetteit és működését: akkor meghajlik előtte és azt mondja reá: *ez jellem*; legyen az ellenség vagy jóbarát, s megadja nekik a közbecsülésnek azon aureoláját, melyet még az ellenfél sem igyekszik beárnyékolni fejükön.

A két férfinak kitüntetésével nemcsak a nyitrai káptalan, hanem az egész egyházmegye is megtisztelve érzi magát.

Ezért sietett úgy a papság, mint a világi elem őszinte örömeinek kifejezést adni a kitüntetés felett. A központi papságot dr. Dudek János, a nyitrai kath. kör. monstre küldöttségét pedig Mazóly Antal kir. táblai bíró vezette Vagner praelatus ur elé, s mindkét szónok amily ékes szülő époly őszinte tolmácsolója volt az általuk vezetett testület őszinte tisztelőtének.

A másik praelatus urat csak távolból üdvözölhettük táviró útján Marienbadban, de egy szívvvel egy lélekkel csatlakoztak hozzá valamennyien. Az üdvözölt meggyőződhetett arról, hogy a távolság valamint nem befolyásolja a villamos közlekedést, úgy nem csökkenti a mi tiszteletünket sem.

Isten éltesse sokáig és áldja meg a nyitrai egyházmegyét minél több hasonmással.

A gyermekek elkényeztetéséről.

Hogy mind e földi, mind a túl életben való boldogulásunk a jó neveléstől függ, azt mindenki, kinek helyén a szíve, elismeri és tudja: s mégis mily siralmasan elszomorító dolog, hogy vádolnunk kell e tekintetben minden rendű és rangú embereket, vádolnunk a társadalmat, mert éppen e legfontosabb kérdéssel törődik legkevésbé, s ez által vetkezik a mindentudó Isten, de vét-

alapkövet lerakhatták. A király ösztökélésére oly rohamosan épült az egész, hogy már 1879-ben a főhomlokzat tetőzet alatt állt, s míg ennek belső berendezésén lázas sietséggel dolgoztak, addig a két mellekszárny emelése is rohamosan folyt.

1881-től kezdve minden évben több napra jött ide a király, hogy műterékre valló utasításait közölje az építésekkel.

1884. és 85-ben már az új kastélyban lakott rövid időre II. Lajos s ekkor sötét éjjeleken az ezer meg ezer gyertyalángtól csillogó csarnokok és termek tündér országba varázsolták még mindig nyugtalan lelkét.

Rendesen éjjel érkezett ide, kevés kísérettel. Hajója ott ringott a holdfénytől megezüstözött fodros habokon, szeme megpihent a távolban emelkedő sötét ormokon... s ép éjfélt ütött a Fraueninsel megbarnult monostor-tornyának régi órája, midőn önkézzel rendre meggyújtotta a galleria számtalan gyertyáját, hogy annak káprázatos, csillogó fénye mellett gondteljes lelke megpihenjen...

Dacára minden nagyszerűségének, mégis azon tragikum fűződik a mesés kastélyhoz, hogy befejezetlensége talán örök időkre visszaemlékeztet azon siralmas, keserves sorsra, melynek részese királyi építője lett. Mint a kitörő, izzó láva egy

kezik saját önnön vére ellen is. E vétek eredménye a mérhetlen sok panasz, baj s így a: boldogtalanság.

De, hogy is lehet szó jó nevelésről oly társadalomban, hol a szülők mindennel inkább törődnek, mint gyermekeik gondos nevelésével: röstellik a fáradságot, hogy megtanulják a jó nevelés véghetetlen fontos tarait legalább alapjában, s azt lelkiismeretesen érvényesíteni igyekezzenek gyermekeik nevelésében; a helyett oly hibákat, mulasztásokat követnek el, mely gyermekeik nevelésére nézve nemcsak mélyen kihat, hanem végleg határozóvá is válhatik.

Már magában véve nem botrányos-e azon szokása a főuri és közép-társadalmi köröknek, hogy a nő a legtöbb esetben csupán kényelem-szeretettől magzatát saját kebelével sem táplálja? Hiszen ebben még az oktan állat is megszegyeníti az ily szívtelen önző nőket; de ők nem gondolnak erre, nem még arra sem, hogy az bűn a természet s saját vérük ellen.

Hol lehet ott aztán szó igaz, önfeláldozó anyai szeretetről, hol az anya saját gyermekét tehernek tartva azt kezes személyekre bízza? Nem!... Ha a nő a trónon ül is, ha gyermeke van, első sorban anyának tartsa magát. Ez Isten parancsa s a szülői szeretet örök törvényének szigorú határozata, melyet büntetlenül áthágni senkinek sem szabad.

Jól tudjuk, hogy azzal védekeznek legtöbb ily csupán névszerinti anya, hogy egészségének — meg bizonyára szépségének is — ártana, ha magzatának emlőt nyujtana.

De nem úgy hölgyeim!...

Igaz ugyan, s azt mindenki elismeri, hogy lehetnek esetek, midőn az anya okvetlen fölmentendő magzatának táplálásától, de hiszen én nem azokról szólok, mert azok csak kivételek. Kegyetekhez szólok, kik oly sokan vannak, s kik nem méltatják magzatukat keblükről táplálni; pedig elvégre ha az esetleg oly drágán ápolt egészségüknek netán kissé meg is ártana, van alkalmuk és módjuk azt kényelmesen megreparálni; de vajlon hová forduljon a szegény, alacsony sorsú nő, ha az neki megártana?... De mit is mondok? Soh' sem hallottam én, meg talán senki sem panaszkodni egy igazi jó anyát e miatt, mert hisz az jól tudja, hogy kinek életet adott, azt ápolnia, fölnevelnie szoros erkölcsi kötelessége. Azonban térjünk tulajdonképeni tárgyunkra.

A hibás, felszegg nevelés egyik sarkalatos és leggyakoribb hibája: az elkényeztetés.

E nagy kihatású hibával a paedagogusok külön alig foglalkoznak, sőt Rousseau egyáltalán

perc alatt képes megsemmisíteni minden virágzó életet, akként tette tönkre az 1885-ben beállott állampénztár krízise a kastély további építését.

A százzámra menő munkások sürgése-forrása egy csapásra megszűnt, a nyers épületekben s a kastély oldalfalaihoz támasztva össze-vissza heverték a szerszámok... némaság borult a tájra s most szívszorogva suttogják az idegen látogató ajkai, örökké kár, hogy be nem fejezhette a tündér palotát! A királyné lakosztálya, a miniszteri tanácsterem, a kápolna s a színház sivar befejezetlenségében áll s mindezeknek fantasztikus tervei, berendezései — a starnbergi tó hideg hullámaiba temetvék.

1885. okt. 11-én bucsuzott örökre fényes Tusculumától II. Lajos s a mit befejezve itt hátrahagyott, az mind fényes hirdetője az ő uralkodása alatt oly magas lendületet nyert művészet virágzásának, az mind hirt, dicsőséget szerez fővárosának, Münchennek.

Az egybehangzóan csak nagyokra törő művészet és műipar oly csodálatos alkotásokat teremtett itt, melyek nagyban tulszárnyalják a versaillesiakat s ezek csodás eredetisége a későbbi nemzedékek e fajta motivumaihoz valóban bő kuforrásává lesz.

II. Lajos szomorú halála óta több változás

nem is akarja ismerni. A pietisták közül Fransee Ágost Hermann midőn azt mondja: „Egy csepp valódi szeretet többre becülendő, mint az összes titkok tudásának tengere“ — óva inti a szülőket, hogy félre ne értsék, mert ez nem azt teszi, hogy gyermeküknek szeretetből mindent megengedjünk. Hiszen éppen abban rejlik a nevelés tudománya, hogy jól megtudjuk különböztetni azt, mi a gyermek testi és lelki javára válik, attól, mi mindkét tekintetben károsan hat reá. S vajjon, ha a gyermeknek minden legcsekélyebb óhaját, kénye-kedvére azonnal teljesítjük, — javára munkálkodunk-e? Nem bizony; mert ily eljárás mellett a kis gyermek nem tanul meg semmit nélkülözni, nem tanulja megbecsülni a legbecsebb tárgyakat sem, mert nem tudja, hogy mindenhez csak fáradságos munka, szorgalom, igyekezet mellett juthat az ember. S mi lesz az ily elkényeztetett gyermek sorsa? Az, mit az újságok a bűnügyi rovatokban közlenek, vagy mint folyton ismétlődő katasztrófákat jeleznek.

A gyermek még kicsiny, alig hogy kezd járni és beszélni, s a szülő, ha sír a kicsi, kezébe adja a legszebb, legbecsebb tárgyait, tömi a sok jóféle cukrocskával, csak hogy elhallgasson; anélkül, hogy a sírás okát kutatná, s a szerint bánná vele. S mit tesz a gyermek a sok szép tárggyal?... Megnézi, nézi, aztán: földhöz-csapja és ujakat kíván. Így megy ez napról-napra. Minél nagyobb lesz a gyermek, annál követelőbbé válik; az alszeretet pedig annál több kárt tesz mind testében, mind lelkében. Minden rend nélkül etkezik, örökösen nyalakodik az elkényeztetett gyermek; ruházatában fő vágya a cifrázkodás, s mindent, mit szemei látnak, megkivánnak, okvetlen bírni akar; s ha botor vágya netán megtagadtatnék, jaj a körüle levőknek; mert azt az ordítva-sírást, ruhatépést, s haragjának egyéb kitöréseit ember legyen, ki megbírja.

Később pedig a ferde nevelés által így elkényeztetett gyermek úgy fogja tekinteni a világot, mintha minden csak ő érette lenne teremtvé s mintha minden ember csupán az ő szolgálatára rendeltetett volna; minek természetes következménye: az engedetlenség.

Az elkényeztetett gyermekben nemes érzelmekről szó sem lehet; vallásossága — ha ugyan abból nyujtottak neki — ingó alapon áll; vágyai megmérhetlerek: mindenkivel rendelkezni, mindenkinek parancsolni akar, s így terhe lesz környezetének, terhe minden vele érintkező embernek, s végre önmagának is.

A nélkülözést, az önmérsékletet, önmegtartást nem ismervén, később a világban óhajai

történt itt. Első sorban nagyon sajnálatos, hogy a művezeték működését beszüntették. Igaz, nagy összegbe kerül ennek fontartása, de annak beszüntetésével megfosztották a kastélyt egyik leggyönyörűbb varázsától, melyet a hatalmas szobor csoportokkal, nagy bronzvirágokkal ékített szökőkutak gyönyörű, csobogó vizsugarakkal előidézni hivatva voltak. Ezek valódi mesterművek s a bámuló sajnálkozással nézi a szertelen számú, szájakat tátogató aranyozott teknősöket és békákat, melyek annak idején — a tündérkorban — vastag sugarakban kilövelt vízzel megtöltötték a most üresen álló, pázsittal beült tartályokat. Káprázatos, gyönyörű kép lehetett ez, melyet az ember elképzelni is alig képes...

Csönd honol itt is, csak az eltévedt dalos hangja vidítja föl hébe-korba a tájat...

Mindezeket kárpótolja a pazar fény és pompa, a minden legcsekélyebb részletében is csodálatra méltó berendezés, melynek láttára az ember beleképzeli magát azon ragyogó palotákba, melyek képe még gyermekkorunkból vésődött emlékezetünkbe, midőn képeskönyveink hasonló tündérlakokról regéltek kíváncsi lelkünknek.

Azt a művészeti fejlettséget, azon ragyogó pazarságot, mely lépten-nyomon, teremből-terembe lépve, élénkbe tárul, természetűen ecsetelni le-

nem teljesebbé eseten keserűséggel telik el az egész világ ellen, s miután teste lelke csak az anyagiakban találja örömét, s mivel nem tanult meg becsületesen munkálkodni, ha nagyobb esapás éri, elveszti teljesen lelki egyensúlyát s menthetlenül örvénybe kerül. A boldogtalan szülők pedig akkor már későn siratják az okatlan szeretetből eredő hibás nevelésük keserű gyümölcsét.

Mint hogy tehát a gyermekek elkényeztetése ily szomorú végeredménnyel jár, minden szülő gondolja meg jól, hogy nem azzal állapítja meg gyermeke jólétét, boldogságát, ha őt folyton becézgeti, ha vágyainak korlátot nem szab, hanem, ha a buzgó vallás erkölcsben való nevelés mellett úgy az étkezésben mint minden egyebekben rendszeret, pontosságot, tisztaságra szoktatja; ha a munkát — mint e földön egyedül boldogító eszközt — korán megkedvelteti vele; mert nincs szebb, nincs üdvösebb egy családban, mintha e jelszót tartják: Ora et labora!

A szülő szeresse gyermekét, kit Isten gondjaira bízott, de szeresse okosan!

Nem terjeszkedem bővebb fejtegetésébe a dolognak, mert hiszen célom csupán az, hogy óva intsem a szülőket, nehogy gyermekeik nevelésében eme ferde útra térjenek, vagy kik már sajnos odatértek, keressék föl az igaz utat; melyre nézve Pestalozzinak „Egy remete esti órái”-ból kívánom még idézni ezeket:

„Ami az ember valójában, amire szüksége van, ami őt fölemeli és lealacsonyítja, azt szükséges tudni a népek pásztorainak ép úgy, mint a legalacsonyabb kunyhóban lakó embernek.”

Illyay Nándor.

Liberális pap.

Vesszük a következő sorokat:

Szulyovszky Dezső dr., ügyvéd és képviselő már megkezdte a korteskedést dacára annak, hogy — mint hírlik — a választás még mindig nincs küszöbön. Szulyovszky úr ugyan nem szorulna rá, hogy valaki kisérje és szavakkal támogassa kortesutját, mert hiszen a parlamentben oly gyakran és ekeszölőan szerepelt talpraesett érdekességgel, de ő barátságos alapuló, leereszkedő előzekénységéből mégis méltóztatott megengedni, hogy Hollady Jenő úrmenci plebános, nagy-tapolcsányi plebános-jelölt — ha ugyan idejében költözik az égbe a mostani, makkegészségnek örvendő, habár korosabb kanonok-plebános, a közbecsülésben álló Szecsányi bácsi — őt utjában kisérje.

hetetlen; egy káprázatos kép ez, mely ámulatba ejti az ilyenhez nem szokott embert.

A termék beosztása nagyjából a versaillesi-nak felel meg, de azért utánozva más francia kastélyok is, mint például a fontainebleau. Mindenben meglátszik a tervszerű igyekezet, hogy II. Lajos a mi a pompát és méreteket illeti, a franciakat felülmulni akarta s ezen elvitázhatlan fényvel szemben önkéntelenül is előtérbe tolul a kérdés, hogy is nézhetett volna ki a kastély, ha sikerül II. Lajosnak mindent tervezett eszméi alapján bevégeznie? Három aranyozott rácsoskapu vezet a kert oldaláról a kastélyba s ha a három márka belépési díj lefizetését igazoló jegyet a szolgának fölmutattuk, bevezet az előcsarnokba, mely nemes egyszerűségével, fehér márványoszlopaival lebilincsel.

Ennek közepén emelkedik a 3 m. magas páva csoport, mint a királyi méltóság jelképezője. Feje, nyaka szinezüst, hosszú farkán tüzarányozott szemekkel.

Innen nyílik a márványudvar, melynek jobb szárnyas kapuja a 35 m. hosszú lépcsőházba vezet. Meglepetés sugárzik le a belépő arcáról. Fehér és arany az alapszín; hófehérek a felvezető a felvezető márványlépcsők, tarka márvány fedi az összes falakat s a világosságot felülről kapja.

Hollady Jenő plebános úrnak van igen jó barátja, a ki most Tardoskedden plebános, Machovics dr.; s ez a derek, egyháza érdekeit igazán szíven viselő pápai kamarás, kiadott jeles könyvet e címen: „A liberalizmus bűn”. Azon intím barátság alapján, melylyel Hollady úr oly sokszor előszokott huzakodni, fölmerjük tétélezni, hogy Hollady úr kapott e műből tiszteletpéldányt; s föl kell ismét tétéleznünk, hogy ő e tiszteletpéldányt hálából, barátságos figyelemből el is olvasta. E könyvben világosan be van bizonyítva, hogy azon katolikus ember, a ki a liberalizmus szekerét tolni merné, bűn állapotában leledzik. Ha pedig ezt egy pap tenné, ez már botrány, mert ez Júdás szerepe; ez az egyház ellenségeinek való kedvezés, ez eléggé el nem ítelhető eljárás és minden lehető megrovásra érdemes viselkedés.

És ime, Hollady Jenő úr nemcsak hogy kortesutjában örömtől repeső arccal kísért Szulyovszkyt, hanem még azt sem átalotta megtenni, hogy a kerületbeli papok házába is bevezette Szulyovszkyt, dacára annak, hogy — mint halljuk — a kerületbeli oltárhívek ismételtlen nyilvánították, hogy liberális jelöltet támogatniok nem lehet, Szulyovszkyt még kevésbé, mert nem tudják neki elfelejteni a nyitrai választási einökseget, mely szereplésébe oly furcsa jószívűséget mutatott a néppárti papok és egyéb keresztényekből álló, választók iránt. Személyes meggyőződést sikerült arról szerezniem, hogy a kerületbeli papok között egy sem hagyta magát rászédni keresztény néppárti elvének elárulására, sőt voltak, a kik majdnem leckéztetés hangján kifejtették, hogy a kath. pap nem tolhatja az egyházzellenes liberális irány szekerét.

De Hollady úron ez nem fog. A választás napján Szulyovszky úr táborában kidüllesztett mellel fog feszelegni egy róm. kath. plebános, kinek neve Hollady Jenő. Bizorly szomorú az ily elszigetelt, furcsa különködésnek minősíthető szereplés, melyre talán maguk a liberálisok sem nagyon büszkék, habár muszájból elfogadják. Tudjuk ugyan, hogy e sorok sem fognak Hollady úr viselkedésén változtatni, de azért mégis jónak láttuk ezt szellőztetni, nehogy akadjon ember, a ki esetleg Hollady úr reverendájára való tekintetből habozni kezdjen es néppárti elveitől hitlenül elpartoljon.

Hollady úr nyílt homlokkal kísért kortesutján Szulyovszkyt. Nem veheti rossz néven, ha mi is nyíltan hozzuk napfényre, illetőleg szélesebb nyilvánosságra furcsa papi öntudatra valló viselkedését.

A mennyezetéről két 126 lángrú csillogó kristály csillár leng. A főlépcső bal szárnya a bevezető királynői lakosztályba vezet, a jobb a királyéba. A két szárnyát elválasztó falmélyedést a furdőző Diana szobra ékíti. Ezenkívül elhelyezvük itt Apollo, Flora, Minerva és Ceres szobrai, a falakon pedig a jogot, tudományt, kereskedelmet és földművelést, a 4 világrészt, a 4 évszakot, a 4 elemet, a háborút és békét ábrázoló művészi festmények.

Innen a királyi testőrség termébe lépünk, melynek alapszínei a szürke és arany. Mintegy rendeltetésének megfelelően láthatók itt Condé, Turenne, Vaubau és Villars carrarai márványból faragott mellszobrai, a mennyezetkép meg Mars diadalát ábrázolja a furiák fölött. A többi falkép a versaillesiaknak utánzata s XIV. Lajos harcsemenyeit tüntetik fel. Butorzata három préselt, aranyozott padból áll, melyek mögött 20 alabárd csillogó acélja ragyog elének. Egy 85 lángrú kristály csillár, sévresi vázak és konzolok egészítik ki a máskülömben katonai ridegségű termet.

Innen jutunk a szolgaszemélyzet termébe, melynek alapszíne a viola és arany. A magas tükörök, az oszlopokon végigsimuló aranyozott trofeák, a falak relifjei és diszletei káprázatosá teszik a termet. Az ajtókról és ablakokról alá-

Legyen boldog azzal, a mit ezáltal elérni óhajt. Csak jöjjön el minél előbb azon idő, a mikor fájdalommal gondolna vissza arra a róm. kath. papság gondolkodását arcul csapó viselkedésére.

K. N.,
választó.

Levelezés.

Privigyé, 1901. aug. hó 7-én.

Tisztelt Szerkesztő úr!

A privigyéi választással a liberális sajtó igen sokat foglalkozott. Ez a figyelem és megtiszteltetés nekünk privigyéieknek igen jól esett és tényleg örömünk is volt volna belőle, ha le nem hangol az a tudat és meggyőződés, hogy milyen alapon áll Magyarország sajtója, mire képes az, — ha a néppártot akarják agyonütni — meggyőződünk a privigyéi esetről. Amit ezek a lapok összeirtak, az tiszta valótlanosság. És annál szomorúbb, hogy midőn ezen valótlan állítások bizonyítására felhívják az illető tudósító urakat, akkor jelentkezik Clair úr, a F. M. K. E. főtítkára és kijelenti, hogy „ő Privigyén személyesen volt, és olyan uraktól kapta az információt, a kikre még szüksége lesz, tehát nem árulja el”. Ő a felelőséget elvállalja.

Mindenesetre helyes és dicső lenne, ha valaki a privigyéi tudósításokért felelőséget vállal, hogy a hazugságokból mindjárt igaz dolgok lesznek. Nekünk azonban nem az fáj, hogy a privigyéi urak becsapták a titkár urat, sem az, hogy a jó urak becsapták az alispán, a főispán urakat, no de legjobban talán mégis Markhot Aladár urat. — Nekünk az fáj, hogy a mi derek titkár urunk, a kinek oly magasatos hivatása van a F. M. K. E.-nél és a ki óriási szorgalmat, buzgalmat fejt ki az egyesület felvirágoztatására, hogy a kevés időt, a mely neki maradt, nem egészségének gondozására fordítja, hanem oly haláttalan munkára, a korteskedésre. Ez fáj nekünk. Különösen pedig fáj azért, mert már mozgalom indult meg a privigyéi kerületben az iránt, hogy az összes független tagok az egyesület kötelekéből kilépnek, és felhívják nyíltan a többi független tagokat, hogy az egyesület kötelekéből lépjenek ki.

Mi úgy vagyunk meggyőződve, hogy a F. M. K. E.-nek igen szép és magasatos hivatása van, mert célja az egész felvidéket megmagyarosítani, de nem megkorteskedni. Különben ezt majd szóvá tesszük a közgyűlésen is. Az egyesületben mindenféle párti tag van, a ki fizet, tehát helyes

hulló viola damaszt függönyök, nemkülömben a butorzat lila szövete gazdagon, pazarul van arannyal himezve, mindenütt ott látható a nehez aranyzállal himzett bourboni lilium és a király egymásba kacsózott monogramma.

A mennyezetkép Bacchus és Ceres bevonulásának mítoszát ábrázolja, a többi falkép a francia királyság fénykorának egyes történeti eseményeit örökíti meg.

E teremben látható a remek ügyességgel faragott, tajkonccal berakott, 4 méter magas és a zene jelképeit magán viselő kottaórzó szekrény, mely bevezetőtlenül várja mesterét. Ez a müncheni kézműiparnak valódi remeke.

(Folyt. köv.)

Sziporka.

A hőségben.

Kis fiu: Édes anyám, csurranó viz rajtam a ruha.

Parasztasszony: Hát csak takarodj izibe a napra, pokolra való; ott majd megszáradsz.

dolog, hogy a titkárra, aki fizetve van*), pártatlan legyen.

Most visszatérek a tudósításokra. Nagyon rossz szolgálatot tesznek a magyar liberális sajtónak azok a tudósító úrak, a kik oly hazugságokat íratnak lapjaikban. Ez Magyarország sajtójának méltóságával nem fér össze. És azért célszerű lenne, hogy ha lapjaik tulajdonosai óvatosabbak lennének a kiküldött tudósítóikkal szemben.

A „Neues Pester Journal“ tudósítója Privigyén sörözés közben kijelentette, hogy úgy fog hazudni, csak úgy ropog. Kérdezték, hát mit fog írni? Azt, hogy Ernst ornatusban korteskedett, és hogy feszeletre eskettettek fel a néppárti választókat. Ezen kijelentése után saját pártjából kellő értékre szállították le a tudósító úr megbízhatóságát. És ilyen embert még megbiznak olyan szemes tiszttel. Azt hiszem, ez sehogy sem emeli a magyar sajtót, ha az mindjárt liberális is.

Nyilatkozzanak arra nézve a t. informáló, meg tudósító úrak, hogy miért nem írtak azokról a komissziókról, a mit a liberális had vitt véghez Gajdelen, Tuzsinán, Orchón, Koóson, szóval az egész kerületben. Ugye ezt szabad volt tenni, mert liberálisok tettek. Ez éppen a baj, hogy nálunk a liberalizmus örve alatt meg van engedve a legdurvább komisszió, csak liberális legyen az, a ki elkövette.

Még csak egy megjegyzésem volna. Hogy mindenféle firkoncok után írtak a lapok merő valótlanosságot, azon már nem is csodálkozom, ismerve a személyeket. De azon már igazán csodálkozom, hogy olyan férfi, mint a „Nyitramegyei Közlöny“ tulajdonosa, aki jelen volt a választásnál, és azt írja saját lapjában, hogy a néppárt egy berugott tömeg volt. Ezer frtot fizetek Bangha urnak, hogy ha bebizonyítja, hogy egy ember is ittas volt a néppárti táborban.

Az összes valótlanosságokkal szemben kijelentem, hogy igen is, a privigyéi választás, a néppárti korteskedés, és a választók mintaképül szolgáltak a liberális hadnak. Igen is, tessék példát venni a néppárti választóktól. Ez a való.

Privigyéi.

*) És pedig busásan.

Szerk.

Ujdonságok.

Bende Imre, nyitrai püspök úr 3. méltósága kedden, folyó hó 13. án érkezik vissza radosnai nyaralójából székhelyére. Ő méltóságára, mint értesülünk, a radosnai levegő változás igen jó hatást tett s egészen felfrissülve érkezik vissza Nyitrára. Ő mlga e hó 18. án személyesen tartja az isteni tiszteletet.

Dr. Franciscy Lajos, lapunk társszerkesztője, ki néhány hét óta az alpesi tájakon, Svájcban, Elzasz, Lotharingia és alsó-rajnai tartományokban tanulmányi uton járt, e hó 10. én érkezett vissza Nyitrára.

Személyi hírek. Malatinszky József Carlsbadból, Nemcsék Ferenc, Markovics János és Kutvaszer István Marienbadból hazaérkeztek. — Venczell Ferenc c. püspök, pápai nagyprépost e hó 14. én tér vissza Nyitrára. — Majthényi Géza nyitrai főszolgabíró, egy havi szabadságot vett; hivatalát Steiner Gyula szolgabíró vezeti.

Egyházmegyei hírek. Benyács István csacai káplán Rakovára, Markovics Kelemen segédlelkész Viszokára, Sztolárik István viszokai segédlelkész pedig Csacára helyeztetett át. — A főegyházmegyeiből: Lipka Lőrinc Bars-Fülsre, Haveria József N. Tapolcsányból N.-Ölvedre, Jurik Jakab N.-Ölvedről N.-Tapolcsányba, Szucsány József Nádasról N.-Suranyba és Filkorn Antal Nagy-Surányból Nádasra helyeztetett át segédlelkésznek.

Személyzetiek a piaristák köréből.

A kegyesrend ez idei személyváltozása Nyitrát nem érintette. Sem új ember nem jött, sem innen nem távozik senki. A Nyitrán ismeretebbek a következő helyeken vannak jelenleg: Bartoss József Budapest, Takáts Sándor Bécs (az udvari levéltárban), Matirkó Konrád és Vass Károly Debrecen, Hannig István Kecskemét, Schichmann Endre Kolozsvár, Cserei József és Gusztafi Endre Léva, Csintalan Pál N.-Becke-erek, Nyilassy Károly és Ince István N.-Kanizsa, Hám József és Tietz Sándor (pléb. segéd.) Nagy-Károly, Szapita Antal Privigyé, Budaváry József Rózsahegy, Karsay János, Hám Sándor, Dékay Lajos és Pécsy Ödön Sátoraljaújhely, Huber Imre Selmebánya, Kurutz János és Szmuntuy Rezső P. Szentgyörgy, Szkokán Sándor Tata, Lauch János és Cseh Lajos Temesvár, Veber Antal Kis-Szeben, Csász Imre és Sarang József Vác, Takáts József, Szegess Mihály, Laczkó Dezső és Zsigmond János Veszprém.

Halálozás. Kochanovszky Margit, Kochanovszky Antal felső-elefánthi birtokos leánya, életének 21. évében Gleichenbergben aug. 6-án meghalt. Béke poraira!

Templomszentelés. A nyitrai alsóvárosi templom szentelése ma, aug. 11-én 9 óra után kezdődik. E célra körmenet indul 3/4 9-kor az irtalmas testvérek templomából a piaristákhoz. A szertartást, mint már említettük, dr. Bobok József, apátkanonok úr végzi. — *Verebélyen* pedig e hó 15-én fogják felszentelni a b. Simor primás hagyatékából épült templomot. A szertartás reggel 8 órakor kezdődik, mely után Luliesek Izidor, verebélyi esperes úr díszbeledet ad.

A nyitrai kath. legény-egylet nyári mulatsága.

A nyitrai katolikus legény-egylet múlt vasárnap, aug. 4-én, ház-alapja javára a zabori Toifel-kertben nyári mulatságot rendezett. A mulatság a kedvezőtlen idő miatt kevésbé volt látogatott s a közönség nagy része csak este felé, az idő jobbra fordultával jött el, e miatt az előadás is csak 7 óra után kezdődött. A műsor igen változatos volt. Az „Egy kedves ember“ c. monologot Zsvikovits Ambrus adta elő nagy tetszés mellett; majd Krén Kornél lépett az emelvényre és sikeresen előadta „Az ügyetlen embert“. Utána Haulik Károly elszavalta Tóth Kálmánnak „Szülőföldemen“ c. költeményét. Kugyelka Józsefnek humoros felolvasása „A föld és nepeiről“ nagy derűtséget keltett. Jó volt Korentsy Mihály szavalata is, a „Kutyakaparó“ Petőfőtől. Ezután két clown (Jakubicsék Géza és Kugyelka József) és a „kajszai“ pincér (Nagy Antal) kacagattak meg a közönséget a „Majd megbánod“ c. bohózat előadásával. Zajos sikert ért el Columbus Kristóf jól idomított állatseregletével. A „Johannesburg bevétel“-vel véget ért az előadás és a fiatalság a táncterembe vonult, hol a legjobb hangulatban töltötte el az időt reggelig. A világpostán a legtöbb levelező-lapot felmutató két hölgy részére két díszes virágcsokorból álló nyeremény volt; az elsőt Ledényi Aranka k. a. nyerte el Trencsénből, a másodikat Lehoczky Ilonka k. a. — Ez alkalommal felülfizettek: Huszár István 5 kor., Biff János 1 kor., Ferenczi József 1 kor., Német István 1 kor., Koch Mihály 1 kor., dr. Fratrists Kálmán 1 kor., Neugebauer Nándor 1 kor., N. N. 1 kor. Fogadják érte az egylet elnökségének hálás köszönetét.

Huszárok városunkban. Múlt vasárnap a közöshadsereg 4. számú huszárezredének egy százada harcászati szemle végett városunkba érkezett. A század négy napon keresztül Nyitra város környékét hadászati szempontból alapos szemle alá vette, csütörtökön délután pedig eltávoztak.

Életuntak. Matula Mihály festő-segéd életét megúlván, a múlt hét egyik estéjén a vármegye-utcai káptalani ház kapujának belső kilincsere felakasztotta magát. Ezt észrevették Sarlay

kávés cselédjei és még idejekorán levágták a zsinagról. Néhány nappal később ugyanazon ház padlásán egy gerendára újból felkötötte magát a szerencsétlen fiatal ember, de ekkor meg egy, a házban dolgozó kőműves akadályozta meg borzalmas tetteinek véghezvitelében. — Laduuka Hermin nagy-kéri illetőségű 20 éves cseléd mult kedden a Csinesben, a Gisser-féle fürdő közvetlen közelében a folyóba ugrott. Ezt látván Verő Sándor gépgyáros Ditrich Sándor nevű művezetője, ki ott fürdött, gyorsan utána uszott és kimentette a már fuldokló leányzót. — Szerdán reggel a Nyitra folyó egy 25 évesnek látszó női hullát hozott, melyet a vámháznál kifogtak. A hulla ruházata után itélve, Egerszegh vagy ennek táján a Nyitra folyó mentében fekvő községek egyikéből való.

A nyitrai honvéd-tisztikar minapi táncmultságára vonatkozólag az jelelt meg, mint-ha a zenekar ide volt volna vezényelve és a tisztikar felhasználva a kedvező körülményeket, rendezte volna a bált. Mint most katonai körökből értesítenek, a zenekart a nyitrai honvédség tisztjei éppen ezen célra hozatták Pozsonyból, saját költségükön, hogy a nyitrai közönségnek néhány napi kellemes szórakozást szerezzenek. Amit az — meg vagyunk róla győződve — bizonyára köszönettel vett is. Ugyanazon forrásunk jelenti, hogy a táncvigalmon részt vett tisztiek száma mintegy 60 volt.

A nyitramegyei körjegyzők egy-letét az aug. hó 19-én d. e. 11 órakor Póstyén fürdőben megtartandó évi rendes közgyűlésre és az ezt megelőző választmányi ülésre hívta egybe elnöke, Bihary Géza. A közgyűlés tárgysorozatóból kiemelünk két pontot: 4. Az országos központi egylet átírata a tagsági díjak befizetése és az Erzsébet királyné országos közjegyzői árva-ház alap javára adományok eszközlése tárgyában. 6. Az országos központi egylet által tartandó évi rendes közgyűléshez kiküldött megválasztása.

A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület

augusztus hó 27-én d. e. 11 órakor Ó-Tátrafüred fürdőben, a gyógyteremben tartja meg XIX. évi rendes közgyűlését. Az igazgató választmány a közgyűlést megelőző napon, 1901. évi augusztus hó 26-án délután 4 órakor, Ó-Tátrafüreden, ugyancsak a gyógyteremben ülést tart, hogy a közgyűlés tárgyait előkészítse. Tudnivalók: Poprád-Felkán a vasutnál bérkocsik fognak várakozni az egyesület tagjaira: a Kassa felől reggel 8 órakor és délután 3-48 órakor, valamint a Zsolna és Ruttká felől reggel 8-15 órakor, délután 12-44 órakor, délután 5-08 órakor és este 8-03 órakor érkező gyors- és személyvonatoknál. A bérkocsi díja Ó-Tátrafüredig 8 korona, de négyen kényelmesen ülhetnek benne s akkor egyre-egyre 2 korona esik. Az elszállásolás Ó-Tátrafüreden és Uj-Tátrafüreden, a fürdői szállodákban történik, az elszállásolási bárca alapján, mely személyenkint és naponkint 2 koronával számítva, a F. M. K. E. főtitkári hivatalánál, Nyitrán váltható. Ez az elszállásolási kedvezmény már augusztus 25-től érvényes és mindaddig, míg a vendég a fürdőben tartózkodni kíván. Az ismerkedési estély augusztus 26-án este 8 órakor Uj-Tátrafüreden, a nagyvendéglőben tartatik meg, társas étkezés mellett. Az ünnepi ebéd augusztus 27-én, a közgyűlés után, d. u. 2 órakor Ó-Tátrafüreden, a nagyvendéglőben tartatik meg. Egy teríték (leves, hal-előétel, beauf, szárnyas, tészta, vegyes gyümölcs) ital nélkül 3-60 koronába kerül. A közgyűlés befejezéséül augusztus 27-én este 9 órakor Uj-Tátrafüreden táncvigalom, a nagyvendéglő termében. Belépő díj személyenkint 2 korona. — Mindazokat az egyesületi tagokat, a kik a közgyűlés alkalmával kedvezményes vasúti utazásra jogosító igazolványokra, valamint a Tátrafüreden való kedvezményes elszállásolásra igényt tartanak és az ismerkedési estélyen, ünnepi ebédre részt venni akarnak, tisztelettel figyelmeztetjük, hogy ezen kívánásaikat a F. M. K. E. főtitkári hivatalánál (Nyitra) augusztus hó 20-ig bezárólag bejelenteni s illetőleg a szállás-bárcaért, ismerkedési estély és ünnepi ebédért megállapi-

tott díjakat beküldeni sziveskedjenek. Később jelentkezők elszállásolásáért nem vállalhat felelősséget a főtitkári hivatal.

Csonka primás keserve. Egy panaszos level került kezünkbe Rhemagenből, a Rajna mellől. Csonka Bertalan, nyitrai cigányprimás, ki az ő sírvakesergő hegedűjével annyi búfelejtő nótát húzott a nyitrai fiatalságnak, most nem csak hegedűjével, hanem szívében is búsul. Leírja először, hogy Rhemagenben a szép rajnaparti nyaraló városkában a nyitrai banda a német trónörökös előtt is játszott. Itt átadjuk Csonka Bertalan kezébe a nyiretyűt, akarom mondani a tollat: „Játszottunk neki (a trónörökösnek) — írja Csonka — Józsi öcsém játéka annyira megtetszett, hogy fölkelt az asztaltól, hozzánk jött, egyrómszról kérdezősködött, több mint egy óra hosza alva halgatott és minden darab után tapsolt megígerte szegény Józsi ötsémnek, hogy írásba kitünteti. Csagugyan harmadnapra jött a kitüntető írás a főudvarmestertől, de szegény Józsi ötsém 2. nap után hirtelen meghalt így most nagy szívifájdalmam van.“ — Eddig a levél egy része. Csonka primásunknak amint örvendünk németországi báberáin, éppúgy osztozunk szívének bánatában. Vigasztalja meg őt egyébként az a tudat, hogy ily fájdalom senkit sem kímél meg. Lám a német trónörökös, ki öcsését kitüntette, maga is gyászol és sirba kíséri nagyanyját.

Kik kaphatnak érettségi bizonyítványt? Ismeretes, hogy egyik-másik reform. gimnáziumban nem oly szigoruan veszik az érettségit, mint nálunk. S ez a körülmény már többször alkalmat szolgáltatott panaszra. Most egy adomát olvasunk egy gimnáziumból, mely ha nem is igaz, de jellemez. Egy pénztőzsér fogatával megáll a gimnázium előtt és beküldi a kocsisát, hogy hozzon neki érettségi bizonyítványt, egytuzal egy ezres bankót ad neki. — A kocsis tiz perc mulva visszaszájon a bizonyítvánnyal. — Ejnye, olyan hamar megy? — kérdé ura — itt van még ezer forint, hozz magadnak is. A kocsis lehetőleg még hamarabb jött vissza, mint azelőtt. — No ha olyan hamar megy, mondá a pénzeszsák, akkor itt van még egy ezer forint, szerezz a lovannak is. — A kocsis elmegy, de csakhamar visszatér e szavakkal: — Azt üzenni, instálom, az igazgató, hogy lovaknak nem lehet érettségi bizonyítványt adni, hanem csak — számaraknak.

Nyitramegyeyi orvos-gyógyszerészi és természettud. egyesület augusztus 19-én délelőtt 11 órakor Galgócon fogja tartani XIII. rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztárosi jelentés és a számvizsgáló bizottság megválasztása. 5. Új tagok felvétele. 6. A tisztikar megválasztása. 7. A választmány és a tagok indítványainak tárgyalása. 8. Báró Friesenhof Gergely előadása „Az időjárás befolyásáról az organismusokra“. Dr. Chrenóczy Nagy Béla értekezése „Az első gyermekév egészségtanáról“. A közgyűlés után a szakosztályok szaküléseket tartanak. Eddig bejelentett előadások: Báró Friesenhof Gergely, A radialis napsugár jelentősége a hygienében ellentétben a nem radialissal. Kelecsényi Károly, Ujabb adatok Nyitramegyey bogár faunájához. Dr. Thuróczy Károly, Nyitramegyey egészségügyi viszonyai 1896—1900-ik évben. Dr. Schiller Károly, Közlemények a gyakorló orvos casuistikájából. (Ritkább lues esetek. Malaria után fellépett morb. maculosus Werlhoffii. Oedema idiopathicum.) Dr. Biringer Ferenc, Érdekes ovariectomia egy esetéről. Dr. Tombor Valér, A forgalomban levő ujabb gyógyszerek ismertetése. Az eddig bejelentett és fent felsorolt előadásokon kívül még értekezni szándékozó tagtárs urak felkérnek, hogy értekezéseiket, melyek a tárgysorozatba felvetteknek tekintetnek, az egyesület elnökségénél bejelenteni sziveskedjenek. Vendégeket a közgyűlésre hozni, alapszabályaink értelmében, minden tagnak jogában áll; az orvosgyógyszerészi szakosztályban szakferfiakat, a ter-

mészettudományi szakosztály ülésében pedig a természettudományok iránt érdeklődő közönséget vendégül szivesen látunk. A közgyűlés után társas ebéd. Délutáni 4 órakor szakülések. A társas ebédén részt venni szándékozók, valamint azon vidéki tagtárs urak, kik elhelyezésre igényt tartanak, a lakás biztosítása céljából felkérnek, hogy ebbeli kívánságukat dr. Chrenóczy-Nagy Béla járási tisztii orvos urnál Galgócon f. évi augusztus hó 15-ikéig bejelenteni sziveskedjenek.

Zaklatások Privigyén. Hogyan igyekszik az ottani szolgabírótság bosszút állani a néppárton, de még azokon is, kiknek szavazatuk sincsen. mutatják a következők: Mult esütörtökön Zány Ferenc iparost elmarasztalták, mert az Erger Berger-Filberger kortesnótát enekelte, más négy iparost pedig azért, mert egy csoportban békésen állottak, melyből állítólag dobtak volna egy zsidó gyerekre, de magok a feljelentők is beismerték, hogy a panaszlottak békésen állottak és őket nem is panaszolják, csak azért jelentették fel, mert csak őket ismerték fel, de mégis egyenkint 25 koronába marasztaltattak, mert ott voltak. No már engedje meg a tisztelt hatóság, — írja levelezőnk — hogy a ficsor liberalis még sem szabad, hogy olyan erős legyen, mikép vak dühökben még az ártatlant is elmarasztalják. Szerencse, hogy van még felsőbb és legfelsőbb forum is. De a legszebb eset az, hogy e napokban lesz a hus és borfogyasztási adó bérbe adása, melyet a város szokott mindig kivenni és a korcsmárosokkal és hentesekkel pauschalis összegben kiegyezni. Ezt most is akarja megtenni és bár ismét többet követel a pénzügyi biztos, csak hogy az egyes polgárok ne legyenek kitéve a bérlő zaklatásainak, hajlandó megadni a kivánt összeget. Ámde Filberger ur Privigyey városán is akar bosszút állani és midőn tudakolta a pénzügyi biztostól, hogy mennyi a kipuhalt összeg és ez megmondotta neki, azt felelte „ez kevés; 800 koronával többet kell kérni, hogy érezzék a kutyák“ (ipsissima verba). Ez mégis csak botrány, hogy ilyen embert még mindig itt kell látunk, a ki ahelyett, hogy szegény városunkat védelmébe venné, azt elnyomni akarja. — Szbedrázs községben a marha-passzusokat eddig a tanító kezelte, mert a jegyző nagyon távol lakik, de miután a tanító néppárti volt, azonnal a választás után elvitték a községtől a marha-passzusokat. — Hát tisztelt intéző körök, meddig akarják még „nézetni általunk“ ezt a botrányos eljárást, ne feszítsek a húrt végtelenségig, mert bizony megszakad, a türelem is kifogy és aztán baj lesz. — Kérdjük tehát quousque tandem?! L.

A tapolcsány-trencsényi vasuton az első, ugynevezett benépesítési vonat, melylyel a vasuti személyzetet elosztják a különböző állomásokon — aug. 13-án fog megindulni. Maga a megnyitás napja augusztus hó 17-ére, azaz jövő szombatra van kitűzve. — A menetrend ellen vettük a következő alapos kifogást: Tisztelt Szerkesztő úr! B. lapjának f. é. 31-ik számában közli a trencsény-tapolcsányi megnyitandó vasut menetrendjét. Lehet is azt örömmel üdvözölni, van kedvező összeköttetése a nyitramegyeyi vasuttal. És pedig:

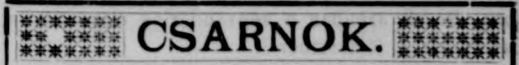
Trencsényb. — N.-Tapolcsányba érk. 10:47 5:20 9:42
N.-Tapolcsányból — Nyitra felé ind. 6:15 3:05 8:29
" " Privigyey " " 7:36 1:38 6:57

Várakozásból van mind a 3 vonatonál elég akár le, akár fölfelé. Kiváló tisztelettel vagyok kész szolgálja Nagy-Szlatinán, 1901. aug. 6-án, Léday Sándor.

Képviselő - jelölés Trencsényben. Ucsnay Ernő néhány embere választói értekezletre hivta egybe f. hó 8-án este a „szabadelvű“ szavazókat. Ez értekezleten nevezett polgármestert kiáltották ki képviselő-jelöltnek az eddigi, ugyancsak „szabadelvű“ Rakovszky Gezával szemben. Azt beszéltek, hogy Ucsnay háta mögött Szalavszky Gyula rejljenek.

Fürdők látogatása. Póstyén fürdőt a hozzánk beküldött aug. 5. utolsó névjegyzék szerint eddig 4500 vendég látogatta. Tavaly ugyanezzel 2944 fürdővendég jelent meg ott, ami amellett bizonyít, hogy szaporodik vagy a jólét, vagy pedig a rheuma. — Trencsény-Teplicen is rohamos az emelkedés. Mig ugyanis ket év előtt ilyen

időtájjban a vendégek száma 2980 volt; tavaly már 3570-re emelkedett, s jelezi évben már 4180, vagyis a két év előttihez képest 1200 szaporodás. Ami a fürdőélet jelentékeny fellendüléséről tesz tanuságot.

Svájc arany kapuja.

Bázel, 1901. júl. 25.

A svájci alpesek rengeteg területére Bázel nyitja meg a fő utat. Mivel a város mindig gazdag volt, a régiek Svájc arany kapujának nevezték el.

Fekvесе mély, legmélyebb északi Svájc városai között. Eghajlata szelid, azért dícsékszik állandó teli idénynyel, mely a nyárral sokkal látogatottabb. A míg Svájc más városában az egy Genfet kivéve a nyári idény csinálja a halatlant arányú idegenforgalmat, melyet látni kell és tapasztalni, hogy az ember fogalmat alkothasson magának róla, addig Bázel nyáron meglehetősen üres, szállóiban alig lézeng néhány vendég, és a kik ide vetődnek, azok csak átutazó turisták, nem hosszabb tartózkodásra érkezett vendégek. Az idegenforgalom ezen alakulásához képest a színházak, hangversenytermek és a legtöbb mulatóhely csak szeptember végén nyílnak meg.

Vidéke nem vadregényes, de nyájasan vonzó, kellemes. Havasok nem szegélyezik, házai, terei nem fűződnek kék és zöld színű tavak tükreben, mint Luzern vagy Zürich, de a szem gyönyörrel pihenhet meg a nagy távolság körvonalából tisztán előtűnő Jura és Vogesi hegláncolat csúcsain, melyek az egész felső-rajnai fensíkot két oldalról határolják. A hegláncolat határvonalai között elterülő termékeny völgyeken, melyeknek kánaani gazdagsága a város és az egész vidék gazdagságának forrását kepezi, végig iramlík a Rajna arja, zöldekék vízével, merész esésű zuhatagaival. Magát Bázel a hatalmas ár derékon szeli át és két részre osztja, kis és nagy Bázelre.

Három hid köti össze a két városrészt, melyek közül az egyik, az úgynevezett öreg híd, csodálatos alkotás. Öt kő- és öt fapilléren nyugszik az óriási súlyú hídtest. Valamikor az egész szerkezetet fapillérek tartották, ujabb időben azonban a fapillérek lassan, egymásután kőpillérekkel cserélik ki. Ez időszert a kicsere esben épen a híd közepéig jutottak, itt azonban megálltak és várakoznak, a míg a faalapzat a szolgálatot fel nem mondja. Kegyeletlen akarják az öreg közlekedési eszközt elenyészletni az új világ forgalmából. De nem ez a vegyes szerkezet az, a mi a hídon feltűnik és csodálkozást kelt, hanem a még meglevő öt fapillér igénytelen vékonysága.

A laikus előtt teljesen érthetetlen az, hogy vagy tiz méter magas, karsu fapillérek, melyekhez képest pl. a nyitrai vámhíd pillérei kolosszusok, mikép bírják megtartani a reájok nehezéd vasszerkezetet, mikép bírják elviselni a hidon robogó villamos kocikat, megrakott teherszekereket, melyek alatt csak úgy porlódik az utcák kemény homokköve, és azt a száz és száz embert, a kiknek meg nem szűnő sorai állandóan dühörögnek a hidon? Annál feltűnőbb ez a tünemény, melyre a vezetők minden idegent figyelmessé tesznek, mert a fapilléreket követő kőpillérek meglepően vastagok, a minőket a nagy folyamatok átfogó vasuti hidaknál is csak ritkán lehet látni.

A súlymegosztás művészetét remekeltették a hid építői, a kiknek eszközeit a technika ujabb vívmányai tökéletesítették, de leleményességüket, nagyszerű számítási és mérési képességeiket a tudomány ujabb haladása sem mulja felül.

A város eredetét homály fedi. Római telepítvény, az bizonyos, de mikor rakták le az alapjait, nem lehet kideríteni. A törtenelemben először

Valentinián császár alatt találkoznak a helyi, 374-ben Kr. u. Akkor azonban még csak a vára volt nevezetes, melynek falai között a kelták ellen harcolt császár hosszabb ideig tartózkodott, itt teleltek többször a legiói is, innét a Basilea, császári várkastély, vagy erőd elnevezés, melyből a város mai neve keletkezett. Ezt a római Bázelt azonban a népvándorlás elpusztította, elsöpörte a föld színéről.

Az elpusztított telepen a kereszténység kezdte meg az ujjaépítést. A 8-ik században Bazel már virágzó város és püspöki székhely. Püspökei a német-római birodalomban fejedelmi jogokat gyakorolnak, a bírói gyűléseken székkel és szavazattal bírnak, adót vetnek ki, vámot szednek, pénzt veretnek, törvényeket hoznak, az egész közgazgatási és igazságszolgáltatási hatalom a kezükbe van letéve, kivéve az élet és halál feletti uralmat. A polgárság jogait a püspökkel szemben egy szabadságlevellel védte, a híres Handveste, melynek oltalma alatt a polgár-jogok és a szabadság biztosítékai zavartalanul fejlődtek és megszilárdulhattak.

Püspökeinek köszönhető a város azt a jó hírnevet, melynek az egész középkoron át, mint a műveltség, polgárosodás, jólét és jótékonyág székhelye örvendett. Az egyetem, a egyszerű székesegyház, a könyvtárak, gyűjtemények, a számtalan emberbaráti intézmény eredetüket, jelenlegi fejlettségüket és nagyságukat püspöki alkotásokra vezethetik vissza.

A 16-ik századbeli reformáció megszüntette a püspöki uralmat a város felett, s a mint a polgári hatalom jogára a püspök kezéből kiesett, azonnal kopogtatni kezdett a város kapuján az új tan, melynek Hausschein János, közneven Ökolampad volt az apostola. Mint a legtöbb helyen, úgy itt is Luther újítási fegyveres erővel hódítottak tért. Az Ökolampad és más reformátorok által felízgatott polgárság 1529-ben megrohanta a városházát és az előljárástól az új evangélium behozatalát követelte. A megrémült magisztrátus képtelen lévén a felfegyverezett tömegnek ellenállni, beleegyezett annak kívánságába és az új tanok szerint összerótt hitvallást a város hivatalos és nyilvános hitvallásának jelentette ki.

Alig telt el tíz esztendő ezen vallási átalakulás óta, a katholicismus az ősi területen, melyen a nép számára hazát alkotott, kultúréletet virágoztatott fel, jólétet teremtett, úgyszólván teljesen kibalt. A püspök kénytelen volt székhelyét Solothurnba áttenni, a szerzetes-rendek házáit, az egyházi vagyont, a felséges templomokat, melyeken évszázadok munkája és áldozatkésztsége emésztette az erejét, lefoglalta a kantoni kormány. Így jutott protestáns kézre a mostani református főtemplom, a Münster, mely 600 esztendőn át püspöki székesegyház volt, a remek Sz. Péter és Sz. Jakab templomok, számtalan kolostori templom és rendház.

Ebből a rövid történeti vázlatból is látható, hogy Bazel szintén egyike a keresztény civilizáció azon őrhelyeinek, melyeken a katholicismus virrasztott a nép anyagi és szellemi jóléte, haladása és szabadsága felett mindaddig, a míg őt onnét a protestantizmus erőszakkal el nem űzte.

Az utazóra, a ki nem csak szórakozni, vidékeket látni, népszokásokat megismerni megy idegen országokba, hanem a ki a népek történeti múltja, műveltségi állapota, vallási és erkölcsi élete iránt is érdeklődik, alig gyakorolhat valami nagyobb vonzó erőt, mint azok az emlékek, épületek és intézmények, melyek a multnak köszönik keletkezésüket, a jelennek fenmaradásukat. Minden ilyen emlék kétszeresen tanulságos. Először hirdeti az ősek áldozatkésztséget, művészetét, tudomány szeretettöket, vagy emberbaráti nemesszívóságokat; másodsor szemünk elé állítja az unokák törekvéseit, politikai, vallási, erkölcsi életüknek az irányait, melyekkel elődeik szellemét megőrizték és tovább fejlesztették, vagy attól eltértek.

Ebből a szempontból kiindulva, Bazelben különösen két dolog érdekelt: a város hitélete és művészete. Mindakettőre nézve híres volt Bazel a multban, kíváncsi voltam tehát, mi maradt meg a mult hírnevéből és dicsőségéből a jelen számára?

A mit művészeti tekintetben tapasztaltam, arról csak dicsérőleg szólhatok. A város görög stílusban épült muzeuma. Európa bármely kulturállamának díszére válnék. Az ethnografiai gyűjtemény a cölöpépítmények korszakából származó érdekes tárgyakkal, mely nembem gazdagabb gyűjteményt csak Zürichben láttam; a természetrajzi osztály, s ebben főleg az őslénytani szakasz, egyes most már nem létező halak, hullók és szárazföldi állatok maradványaival; a képtár, melyben Holbein és Dürer páratlanul gazdag gyűjteményének remekművei gyönyörködtetik a szemet; a 150 ezer kötetet és 5000 kéziratot számláló óriási könyvtár: ékesen szóló bizonyítékai annak, hogy a mit az utódok az ősektől átvettek, azt fentartották, gyarapították és a kor színvonalára felemelték.

Szólhatnék még a műcsarnokról, mely az ujkori művészek mesterműveit foglalja magában, a történeti múzeum, a burgund-gót stílusban épült városház, kaszinó és színházról, melyeknek műkincsei heteken át élvezetes és tanulságos szórakozást nyújthatnak az idegeneknek. De nem céloz és helyem sincs leírni mindazt, a mit ezekről a nevezetességekről érdemlegesen el lehetne mondani. Bazel az most is, a mi a multban volt: kulturközpont.

De már, a mi a vallás-erkölcsi állapotait illeti, azok sajnos nagyon alacsony színvonalra süllyedtek le. Az anyagi életirány folytán felhalmozódott a városban a gazdagság, a vagyon, de felgyülemlt az a genny is, mely az elégedetlenség fekélyeit, a szociáldemokraták és az anarchisták társadalombontó törekvéseit dagasztja. Egyesek kezében rengeteg kincsek, másokéban az inség tarisznyája mutatják azt a feneketlen űrt, mely ebben a városban a társadalmi osztályok között keletkezett. Genfben körülbelül 70 milliós van, itt 120. Európában aránylag több ilyen gazdag város nincsen, — de annyi szociáldemokratája és

titkos anarchistája sincs egy városnak sem, mint ennek a kettőnek.

A jólét és a gazdagság magában véve nem szül sem szociáldemokraciát, sem anarchizmust. A társadalom ezen fekélyei csak ott űtnék ki, a hol a jólét és a gazdagság nincsenek áthatva a keresztény szeretet szellemétől. Mert a hol ez a szellem hiányszik, ott a jólét részvétlen a társadalom szegény osztályai iránt, és ha csak részvétlen volna, hanem kiméletlen és szertelenül önző is velők szemben, kizsákmányolja őket, elszedi verejtékek gyümölcseit. A jólét és a gazdagság ezen önzéséből származik a szegény osztályok nyomora, az elégedetlenséget szül, az elégedetlenségéből elkeseredés keletkezik, melyből a társadalmat felforgatni törekvő hajlamok táplálkoznak.

Ha volna erkölcsi erő, mely e város jólétébe keresztény érzületet öntene, akkor a szociálisták testéből kiesnék a fulánk. De ilyen erkölcsi erőt a svájci protestans városokban hiába keresünk. A vallás nem szolgáltatja azt az erőt, mert az egész hitélet itt szokás, nem lelki szükséglet. Kilenec templomuk van itt a reformátusoknak, de egyik elhagyatottabb a másiknál. A gyönyörű-szép Münster az egyetlen, melyet látogatnak — a turisták. De ezt is inkább kívülről nézze meg az ember, mert belsejéből kidobtak mindent, a mi egy templomban ég felé ragadhatja az emberi szívet.

A főoltárt, melyet a középkor legjelesebb művészei faragtak ki finom hamuszürke márványból, mint műemléket a történeti múzeumban őrzik, a helyére pedig egy alaktalan vörös márványasztalt tettek, egy ormótlan kötömböt. A szentély, melyet stílszerűtlen padokkal tömtek meg, úgy néz ki, mint egy tanácsterem. A műbecs szempontjából meghagyták a templomban néhány régi üvegfestményt, domborművet és az oszlopok ékítményeit. Ha még ezek sem volnának benne, akkor igazán külön meg kellene mondani a látogatóknak, hogy templomba lépett be és nem valamely hatalmas nagy zeneterembe.

Nem hiába szednek belépti díjat a látogatóktól, ez az épület valóban csak megtekintésre való, nem istentiszteleti célokra.

PÁZMÁNDI JÓZSEF

kerítés-sodrony fonása és szövészete

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 32. sz.

Saját készítményű gép-sodrony-fonatok vadaskertek, szőlők, nyaralók, parkok, gazdasági épületek, kerti pavillonok, sírhelyek stb. bekerítésére.

Továbbá: **gyep- és virág-diszkerítések**; föld, kavics és kőszén-áthányó rosták, rézzel befuttatott acél matracfonatok és lábtörők, réz, vasszövetek és bakkerfonatok gazdasági célokra;

ugyszintén **kék és zöld ablak-légyszövetek**, arvédők, szőlőbogyózó rosták, szikra fogók, tyúkketrecek és mindenféle sodronyfonás,

ugyszintén **dobok és dob-bőrök** készítése.

Kiváló tisztelettel

Pázmándi József.

NYITRAMEGYEI SZEMLE.

Az evangélikus-reformátusokon kívül vannak itt még ó-katholikusok, anglikánusok, methodisták, amerikai Albrecht-testvérek, irvingianusok, adventisták, anabaptisták, az údv seregének lovagjai és zsidók. Ez a szép társaság legjobban tanuskodik a város valláserkölcsei állapotainak züllöttségéről.

A római katolikusoknak, kiknek számát 10—12 ezerre tehetjük, két templomuk van. Az öreg tágas Sz. Klára templom, és az új diszes Mária templom. Mindkettő hétköznapokon is az istenitisztelet ideje alatt tele van ajtatoskodókkal. Van ezenkívül a kath. hitközségnek virágzó leányotthona (Mädchenheim) és több népes egylete.

Figyelemre méltó még az is, hogy a kanton-kormány a katolikusok iránti ellenszenvől 1870-ben a legszebb és legnagyobb kath. templomot, a dominikánusok egykori szentegyházát a hitközségtől elvette és az ó-katholikusoknak adta át. A bázeli püspök hiába tiltakozott az erőszak ellen, a kanton-kormány nem engedett, sőt fanatikus gyűlöletében megselekedte még azt is, hogy az ó-katholicismust a római katolikusok bosszantása végett államvallásnak, azaz a protestantizmussal egyenrangú vallásnak jelentette ki.

De azért az ó-katholicismus itt sem tudott zöld ágra vergődni. Sorvad, hanyatlak, fogy. Mig a római kath. egyház, mely itt újra kezd a kis mustár-magocska munkáját: nő, virágzik, erősödik és terjed.

Adieu.

VASUTI MENETREND.

— Érvényes 1901. évi május hó 1-étől. —

Érsekujvár—Privigye.

Pozsony ind.	1-27	—	—	5-39
Érsekujvár érk.	4-10	—	—	7-04
Budapest ind.	10-00	8-00	1-45	5-15
Érsekujvár érk.	1-38	9-53	3-37	6-56
Érsekujvár ind.	4-30	10-00	3-50	7-35
Bánkeszi	4-43	10-13	4-02	7-48
Nagy-Surány	4-59	10-16	4-20	7-59
Ondrohó	5-10	10-37	4-30	8-10
Komjáth	5-21	10-48	4-41	8-21
Nagy-Kér	5-33	11-00	4-53	8-33
Ivanka	5-49	11-16	5-10	8-50
Nyitra érk.	6-04	11-31	5-25	9-05
Nyitra ind.	6-09	12-05	5-31	—
Sarló-Kajsza	6-19	12-15	5-41	—
Üzbégh	6-28	12-31	5-50	—
Vicsáp-Apáthi	6-45	12-48	6-07	—
Szomorfalú	6-54	12-57	6-16	—
Ludány	7-13	1-17	6-36	—
Nagy-Tapolcsány	7-36	1-38	6-57	—
Bossány	7-51	1-53	7-12	—
Chinorán	8-00	2-01	7-20	—
Zsámbokrét	8-07	2-08	7-27	—
Kis-Bélic	8-15	2-16	7-35	—
Nagy-Bélic	8-28	2-34	7-43	—
Simony	8-38	2-44	7-53	—
N.-Ugróc	8-48	2-56	8-01	—
Oszlány	8-58	3-08	8-11	—
Nyitraszeg	9-06	3-17	8-19	—
Nemes-Kosztolány	9-21	3-36	8-33	—
Novák	9-33	3-50	8-45	—
Koós	9-45	4-02	8-57	—
Privigye érk.	9-56	4-13	9-08	—

Privigye—Érsekujvár.

Privigye ind.	4-05	12-28	—	6-05
Koós	4-15	12-38	—	6-15
Novák	4-26	12-51	—	6-26
Nemes-Kosztolány	4-40	1-10	—	6-40
Nyitraszeg	4-50	2-22	—	6-50
Oszlány	4-58	1-31	—	6-58
N.-Ugróc	5-08	1-50	—	7-09
Simony	5-15	1-57	—	7-16
N.-Bélic	5-28	2-20	—	7-39
Kis-Bélic	5-31	2-23	—	7-42
Zsámbokrét	5-34	2-01	—	7-54
Chinorán	5-45	2-36	—	7-59
Bossány	5-51	2-45	—	8-05
N.-Tapolcsány	6-15	3-05	—	8-29
Ludány	6-31	3-27	—	8-46
Szomorfalú	6-52	3-50	—	9-07
Vicsáppáthi	6-58	3-56	—	9-13
Üzbégh	7-15	4-24	—	9-30
Sarló-Kajsza	7-23	4-32	—	9-38

Nyitra érk.	7-33	4-42	—	9-48
Nyitra ind.	7-38	4-50	12-50	9-58
Ivanka	7-54	5-09	1-06	10-14
Nagy-Kér	8-07	5-22	1-19	10-27
Komjáth	8-21	5-36	1-33	10-41
Ondrohó	8-29	5-45	1-42	10-50
Nagy-Surány	8-50	6-05	1-53	11-10
Bánkeszi	8-58	6-14	2-03	11-18
Érsekujvár érk.	9-10	6-27	2-15	11-30

Bpest felé: Érsekujvár ind.	11-56	7-04	2-37	4-10
Budapest érk.	1-50	9-00	5-55	7-45
Bécs felé: Érsekujvár ind.	9-53	6-36	3-37	1-38
Pozsony érk.	11-21	8-07	5-09	4-24

Nyitra—Lipótvár.

Nyitra ind.	6-55	9-50	4-10
Sarló-Kajsza	7-03	9-58	4-17
Üzbégh	7-20	10-05	4-29
Andacs	7-28	10-13	4-38
Elecske	7-36	10-21	4-47
Récsény	7-47	10-34	5-02
Galgóc	8-01	10-49	5-21
Lipótvár érk.	8-09	10-57	5-30

Lipótvár—Nyitra.

Lipótvár ind.	8-25	11-35	5-55
Galgóc	8-35	11-44	6-05
Récsény	8-58	12-03	6-25
Elecske	9-06	12-11	6-33
Andacs	9-17	12-17	6-39
Üzbégh	9-22	12-32	6-50
Sarló-Kajsza	9-28	12-38	6-56
Nyitra érk.	9-35	12-45	7-03

Nagy-Surány—Kis-Tapolcsány.

Nagy-Surány ind.	5-10	1-16	4-15
Verebély	6-28	2-33	5-28
Aranyos-Maróth	7-33	3-33	5-58
Kis-Tapolcsány érk.	7-45	3-45	6-08

Kis-Tapolcsány—Nagy-Surány.

Kis-Tapolcsány ind.	6-20	4-13	7-45
Aranyos-Maróth	6-44	4-23	8-10
Verebély	7-38	5-09	9-22
Nagy-Surány érk.	8-34	6-00	10-50

(A vonallal aláhuzott számok az éjjeli időt jelentik.)

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek

a NYITRAMEGYEI SZEMLE

kiadóhivatalában

Nyitrán, Papnevelde-u.

„Nyitrai Egyházmegyei Könyvtárban“

több példányban meglevő

s a könyvtár igazgatóságánál itt jelezett árakon kapható

KÖNYVEK JEGYZÉKE.

1. Knauz Nándor. <i>Magyar Sion.</i> Esztergom 1863—69. 8-ad r. 7 köt. felvázson	28.—	15. Schwetz. <i>Theologia Generalis et Dogmatica.</i> 1858. 4 felváz. köt.	6.—
2. Fraknoi és Zádori. <i>Új Magyar Sion.</i> Eszterg. 1870—86. 17 évfolyam füzetekben	30.—	16. Zádori. <i>Syntagma Theologiae Dogmat.</i> Strigon. 1882. felváz. köt.	1.50
3. <i>Magyar Sion.</i> Új folyam. Esztergom. 1887—97. 11 évfolyam füzetekben	20.—	17. Zádori. <i>Szűz Mária Szeplőt. Szívének tisztelete.</i> 1870. Esztergom. Színes címképpel, kemény papirkötés	1.50
4. Tokody Ödön. <i>Havi Közlöny.</i> Temesvár. 1878—1894. 4-ed r. 17 évfolyam, 8 új felvázson kötetű kötetben	24.—	18. Gassner. <i>Handbuch der Pastoral. Theol.</i> Salzburg 1868. 3 felvázson köt.	4.—
5. <i>Egyetemes Magyar Encyclopédia.</i> Szt.-István-Társulat. 13 kötet, 3 új felvázsonkötésű kötetben	10.—	19. Görres. <i>Die Christliche Mystik.</i> Regensburg 1837. 5 felváz. köt.	—
6. <i>Ó- és Új-Szövetség Szentírás.</i> Káldy után Tárkányi. 4-ed rét. 2 köt. felvázson	6.—	20. Ruinart. <i>Hiteles vértanui emlékiratok.</i> Pest 1855—57. 3 rész, 2 felváz. köt.	3.—
7. Balics L. R. <i>Kath. Egyház Története Magyarországon.</i> Budapest 1885. 3 rész, 2 felvázson kötetben	5.—	21. Gaume. <i>Rom und seine drei Gestalten.</i> Regensburg 1847. 4. kemény papirköt.	3.—
8. <i>Egyházi Lapok.</i> (Szerk. Hatala P.) Pest 1868—69. 2 köt. felváz.	4.—	22. Munkay. <i>Istennek földi országja.</i> 2 rész, 1 felváz. köt.	1.50
9. <i>Kathol. Közlöny.</i> (Sz. Bodnár Zs.) Nagyszombat. 4-ed r. 1 kötet, felvázson	2.—	23. Doctor Germanus. <i>Reformatortok.</i> Ford. Komlóssy F. vörösvász. kötés	1.50
10. <i>Katholische Missionen.</i> Freiburg. 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1881, 1882. évfolyam, 8 felvázson kötetben	8.—	24. Frassinetti. <i>Népszerű feleletek a Religio ellen intézett megtámadásokra.</i> 2 felváz. kötet. Veszprém 1869.	3.—
11. <i>Österreichische Revue.</i> (társadalmi és irod. folyóirat) 1864—66. 12 köt. kemény-papirkötés	6.—	25. <i>Memoria Episcopatus Nitriensis.</i> Posen. 1835. felvázsonkötés (szép péld.)	—
12. Herder. <i>Conversations-Lexikon.</i> 5 vaskos kötetben, teljes. Freiburg.	6.—	26. <i>Ugyanaz,</i> papirkötés	—
13. Perrone J. <i>Fraelectiones Theologiae.</i> (Migne kiad.) 1867. 4-ed r. 2 felvázson köt.	4.—	27. Maurer. <i>Cardinal Leop. Gf. Kollonitsch Primas v. Ungarn.</i> Innsbruck 1887. vörös vászonkötés	3.—
14. Hurter. <i>Theologiae Dogmat. Compendium.</i> Oeniponte 1878. 3 papirkötésben	4.—	28. Palugyay Imre. <i>Magyarország Leirása.</i> 4 vaskos kötet fűzve	6.—
		29. Munkay. <i>A Bold. Szűz Mária élete.</i> Budapest 1855.	—50
		30. Palásthy. <i>A Palásthyak.</i> 3 kötet fűzve	4.—

Teljesen ingyen!

Dr. Tóth János felső-zobori szőllejében mintegy

500 szekér kő

a szőlő kitisztítása céljából, teljesen ingyen átvehető. A kő egy rakáson van, közel az uthoz és igen könnyen megközelíthető. A kik az ajánlatra reflektálnak, forduljanak akár szóval, akár írásban lapunk szerkesztőségéhez.

Kérelem.

A keresztény iskolatestvérek magyarországi anyaházában

két iskolaterem építése és berendezése

szegény hitközségem legnagyobb és legnehezebb gondját képezi. Alulírott jól tudva azt, hogy a katolikus olvasó közönség a legnagyobb örömmel üdvözölte az iskolatestvérek magyar anyaházának idevaló telepítését, a melyből egész edes magyar hazánk katolikus iskolái számára derek tanítók szétkülödtetni fognak; reményem, miszerint a mélyen tisztelt közönség engem az iskolatestvérek által itt első ízben vezetendő iskolák adaptálásában is örömmel és készséggel nagy kegyesen támogatand. Emiatt a legmélyebb tisztelettel egybekötött kéressel fordulok a katolikus közönséghez, kegyeskedjenek engem a fent említett két iskolaterem átépítése és berendezésének keresztültvitelében kegyes adományaikkal segíteni. A legsekélyebb adományt is szívesen veszem. Az adományok átvételét hirlapilag nyugtázni fogom. Az adományok nevemre küldendők.

Kelt Nyitrabajnán (posta helyben), 1901. évi augusztus hó 6-án.

Boll János,
plebános.

Bérkocsi-üzlet megnyitás.

Van szerencsém a tisztelt uraságoknak és a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a

Vikárius-utca 5. számú TURZÓ-féle házban

bérkocsi-vállalatot

nyitottam. — Beszereztem *diszes és kényelmes új hintókat*, s jóvérű fiatal, erős és kitaró, nem ijedős *lovakat*. Kiprobált, ügyes és alapos helyismeretű kocsisaimról kezeskedem. Egyidejűleg jelentem, hogy *október hó 1-én* istállómát a városba helyezem át. A fuvardíjat *a legolcsóbban* számítom; ugyanis a városból a pályaudvarra — vagy vissza, egy fuvar nálam *csak 50 fillérbe* kerül, egy egész napi fuvarozásért pedig csupán *8 koronát* kérek. Nagybecsű bizalmukba magamat ajánlva, vagyok tisztelettel

STEFECSEK GYULA,

bérkocsi-tulajdonos, ezelőtt a „Korona“-szálló kalauza.

Tetszés szerinti fizetési feltételek!

VAJDA J. butorgyári raktára

NYITRA, Párutca.

Olajfestményekben nagy választék a legújányosabb árak mellett.

A n. é. butorvásárló közönség becses figyelmébe ajánlom dús választékú, szilárd és modern stílusú

háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezésekből álló raktáramat

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, **minden versenyt kizáró** olcsó árakon, ugyszintén

saját készítményű kárpitos butoraimat.

Szolid és pontos kiszolgálás biztosított. Kivánatra költségvetéssel és rajzokkal szívesen szolgálók.

41-52.

Kiváló tisztelettel

VAJDA J.

Tetszés szerinti fizetési feltételek!

Szalon garnitúrák rendkívül jutányos áron kaphatók.

Szalon garnitúrák rendkívül jutányos áron kaphatók.

SZUPERFOSZFÁTOT,

kénsavas kálit,

kénsavas ammoniakot,

Kovasavas kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot,

Kainitot,

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.